

የገዢዎች መብት

የአርሰዎ መብት በአውስትራሊያ የሽግግሮች መብት ህግ የፋክትሺት

መቼ ነው ተመላሽ ማግኘት የምችለው?

በገዢው አቅጣጫ ላይ ችግር ካለው የገዢውን ስቅ የአቅጣጫ ምትክ፣ የገንዘብ መመለስ፣ የጥገና አገልግሎት ወይም ሌላ አይነት መላ መፍጠር አለበት። እንደ ችግሩ ሁኔታ የመፍትሄ አይነቶች ይቀርባሉ።

ስቅ ምን አይነት ችግሮችን መፍታት ይችላል?

የተበላሽ

አቅጣጫዎን አገልግሎቶች ተቀባይነት ያለው ጥራት እንደሚኖራቸው መጠን የተበላሽን አቅጣጫ ለመመለስ ይፈቀድልዎታል።

አንድ አቅጣጫ የተበላሽ የሚባለው፡

- አቅጣጫ መስራት ያለበትን ነገር በደንብ ካልሰራ — ለምሳሌ፣ ዳቦ መጥበሻው ካልጠበሰ
- ችግር ካለበት — የዳቦው መጥበሻ ማዞሪያ ወዲያው እንደተገዛ ወለቀ
- የአቅጣጫ አጨራረስ ተቀባይነት የለውም — የዳቦው መጥበሻ ጭረት አለው።
- ደህና አይደለም — ከዳቦ መጥበሻው ላይ እሳት ይፈናተራል።
- አድሜ የለውም — የገዛሁት የዳቦ መጥበሻ ከገዛሁት በኋላ በሶስት ወሩ ተሰበረ.

ይህ ከሆነ አቅጣጫን (አቅጣጫ) የመመለስ መብት አይኖርዎም።

- ከመግዛትዎ በፊት አቅጣጫ ችግር እንዳለው ስቅ ከነገረዎ (ምልክት ካለበት)
- አርሰዎ አቅጣጫን ከመግዛትዎ በፊት አቅጣጫን አገላብጠው አይተው ማዬት የሚገባዎትን ችግር ካላዩ
- አቅጣጫን መጠቀም ካለበት ውጭ ከተጠቀሙ ወይም
- አቅጣጫን ለረጅም ጊዜ ከተጠቀሙበት።

ችግር መፍትሄን ያወቅሁት አቅጣጫን ከተጠቀሙበት በኋላ ነው።

ምንም እንኳን የሚከተለው ቢሆንም የተበላሽውን አቅጣጫ መመለስ ይችላሉ፡

- ካረጀ ወይም ከተጠቀሙበት
- ዋጋው ወይም ምልክቱ ቢገነጠልም ወይም
- መጀመሪያ የመጣበት ማሽንደ ካርቶን ባይኖርም።

ሽግግር ገዢዎች ትንሽ ቀናት ለበስሁት ሳጥበው ግን ምንም እንኳን የተለጠፈውን መመሪያ ብክለ ቀለሙ እዩለቀቀ አስቸገረኛ።

ለኛውና ከተቀመጠው ጥደል ጋር አይመሳሰልም።

ባለው ናውና መሰረት አቅጣጫ ከገዢ ዋናው አቅጣጫ ከናውናው ጋር መመሳሰል አለበት። የገዢው አቅጣጫ ግን የተለዩ ከሆነ አርሰዎ የማስመለስ መብትዎ የተጠበቀ ነው።

በጠቀሙበት ናውና ጨርቅ መሰረት ሶፋ አዘዝሁ ሶፋው ሲመጣ ግን ቀለሙ እኔ ካዩሁት ናውና ውጭ ነው።

ስለቃው ከተነገረለት ጋር አይዛመድም።

አቅጣጫ ስለተነገረት ወይም መግለጫ ከተደረገለት ጋር አይዛመድም (ለምሳሌ፣ ከምልክት አስጣጥ ላይ ወይም በቲቪ ከታዩው ማስታዎቂያ ጋር)። የተገዛው አቅጣጫ ከተነገረለት ወይም ከተባለለት የተለዩ ከሆነ አርሰዎ ገንዘብዎን ማስመለስ መብትዎ ነው።

ከስቅ ማውጫ ላይ ያለውን ዝርዝር አይቼ ከቆዳ የተሰራ ቦርሳ ገዛሁ፣ ቤት ሂጃ ሳዩው ግን ከሻይናል ጎማ የተሰራ ነው።

አሻሻጫ የተናገረው ተግባራዊ አይደለም።

አቅጣጫ አሻሻጫ ያደርጋል ብሎ የነገረዎን ተግባር የማያከናውን ከሆነ ገንዘብዎን የማስመለስ መብትዎ የተጠበቀ ነው።

ሰዓት ገዛሁ፣ አሻሻጫ እንደነገረኝ ሰዓቱን አድርጌ ውሃ ውስጥ መስመጥ ትችላለህ ነው፣ ነገር ግን ሰዓቱን አሰራ ባህር ውስጥ ሰዓት ሰዓቱን ውሃ ሞላለሁ።

እኔ ለጠየኩት አይሰራም። (የጠየቅሁትን አይሰራም።)

ስለሚከተለው ለየት ያለ ስራና ዓላማ ካልሰራ አቅጣጫን መመለስ ይችላሉ።ይህም፡

- ከመግዛትዎ በፊት ለአሻሻጫ አቅጣጫ ለምን እንደፈለጉት ከተናገሩ እና
- አቅጣጫን ሲመርጡ በስቅ ምክር ላይ ተመርኩዘው ከሆነ።

ለመኪና ሻጫ እኔ የምፈልገው መኪና ጀልባ የሚጎትት ነው ብዬ ነው።ያልሁትን ይሰራል በማለት አርሰዎ አንድ ሽጠልኝ ። ማታ የመኪናውን መረጃ ሳነብ መኪናው ጀልባ እንደሚጎትት ተረዳሁ።

ሃሳቤን ቀይሯልሁ

አርሰዎ ሃሳብዎን ስለቆሩ ብቻ ስቅ አቅጣጫን አይመልስም። ነገር ግን፣ አንዳንድ ስቆች የራሳቸው የሆነ የውስጥ መመሪያ ሊኖራቸው ሲችል ይህም አቅጣጫ ለመመለስ ወይም ለወደፊቱ ሌላ አቅጣጫ እንዲገዙ ነጥብ መያዝ ይሆናል።

ደረሰኝ የለኝም።

አቅጣጫ ከዚያ ስቅ የመግዛትዎ ማረጋገጫ ያስፈልግዎታል። አቅጣጫ የገዢውን ገንዘብ ደረሰኝ ከሌልም እነዚህን ማሳዩት ይችላሉ፣ ለምሳሌ፡

- የክሬዲት ካርድ ስቴትመንት
- የቀብድ/የሌይ ባይ ስምምነት
- የመግዛትዎ ማረጋገጫ ቁጥር በኢንተርኔት ወይም በስልክ የገዢ ከሆነ።

አቅጣጫን ያገኘሁት አንደ ስጦታ ነው።

የስጦታ ደረሰኞች ልክ እንደገዢ ደንበኛ ለማስመለስ መብት አላቸው — መመለስ የሚችሉት የገዢውን ማረጋገጫ ካለዎት ነው። ከላይ ይመልከቱ።

የእውነታ ጽሁፍ ወረቀት

የገዛሁት ሽያጭ ላይ እያለ ነው።

እርስዎ ልክ በሙሉ ዋጋ እንደተገዛው እቃ የመመለስ መብት አለዎት። ለዚህ ነው መመለስ የማይቻልን እቃ በሽያጭ የሚል ጽሁፍ መለጠፍ ህገ ወጥ የሆነው።

ነገር ግን ሱቁ ችግር መኖሩን ነግረዎት አውቀው ለሚገዙት እቃ ወይም እርስዎ ሲመረምሩ ችግር መኖሩን አውቀው ለገዙት መመለስ አይችሉም። ለምሳሌ ከናቲራው ላይ ያለው ታግ ቅናሽ ያገኙት ብልሽት ስላለው ነው ብሎ ካመለከተ ነው።

ለምሳሌ ሽያጭ ላይ ያለ እቃዎች የሚያካትተው

- ቅናሽ ላይ የወጣ
- በናሙና እና በአሮጌ እቃ ማንጠልጠያ ላይ ያለ
- ከፋብሪካ መሸጫ የተገዛ ይሆናል።

አሮጌ የሰራ እቃ ነው የገዛሁት

ከሱቅ ከሆነ፣ ልክ አዲስ እቃ ሲገዙ ያለዎት መብት አሮጌም እቃ ሲገዙ መብቱ አለዎት፣ ነገር ግን እቃውን ሲገዙ የእቃውን ሁኔታ፣እድሜ እና ዋጋ ከግንዛቤ ማስገባር አለብዎት።

ከግለሰብ ሻጮች፡ ሻጩ የገዙትን እቃ የመመለስ፣ የመተካት ወይም የመጠገን ግዴታ የለበትም(ለምሳሌ ከጋራጅ ሴል ወይም በምደባ (ከእንሽግለን) ማስታዎቂያ በኩል የገዙት ከሆነ)።

ከኢንተርኔት ላይ ገዛሁት።

እቃውን የገዙት አውስትራልያ ውስጥ ካለ የኢንተርኔት ድርጅት ከሆነ ልክ ከሱቅ እንደገዙት ያለዎት መብት የተጠበቀ ነው። ነገር ግን የገዙት ከግለሰብ ካልሆነ በስተቀር። ከላይ ይመልከቱ።

ለተሰጠው መላ ከተሰማማሁ፣ እቃውን የመመለስ፣ የጥገና አገልግሎት ወይም ገንዘቡን የማስመለስ መብቱ የተጠበቀ ነው?

እንደ ችግሩ አይነት ይለያያል፡ ይህም

ከፍተኛ — ሊጠገን የማይቻል ወይም ለመጠገን አስቸጋሪ የሆነ

ከነዚህ መምረጥ ይችላሉ፡

- እቃውን መመለስ እና ገንዘብዎን መቀበል ወይም ምትኩን መቀበል ወይም
- እቃውን ለራስዎ አድርገው የእቃው ዋጋ የወረደበትን መጠን መተዳቅ

ቀላል— አግባብ ባለው ጊዜ ሊጠገን ይችላል

ለሱቁ እቃውን እንዲጠግነው እድል መስጠት ይከፈላል። አነሱ እቃውን መተካት፣ መጠገን ወይም ገንዘብዎን መመለስ ይችላሉ። ሱቁ እቃውን መጠገን እንፈልጋለን ካለ፣ እቃውን ለፋብሪካው እንዲጠገን የመመለስ ሃላፊነት የራሳቸው ነው (ከመመሪያ ጋር)።

ሱቁ እቃውን ለመጠገን ወይም ለመመለስ ከሚገባው በላይ ከወሰደ፡

- እቃውን ወስደው ገንዘቡ እንዲመለስ ወይም ሌላ እንዲተካልዎት መጠይቅ፣ ወይም
- ሌላ እቃውን የሚጠግን ሰው ፈልጎ እቃው የተሰራበትን ተመጣጣኝ ክፍያ ሱቁ እንዲከፍል ማድረግ።

በበለጠ ለመረዳት እካካቢ ያለውን የሽማግሌትን የመብት ጠባቂ ያነጋግሩ። በቋንቋ እርዳታ ለማግኘት በስልክ 13 14 50 በመደወል (በራስዎ ቋንቋ አስተርጓሚ እንዲቀርብ ይጠይቁ)

Australian Capital Territory
Office of Regulatory Services T. (02) 6207 0400

New South Wales
NSW Fair Trading T. 13 32 20

Northern Territory
Office of Consumer Affairs T. (02) 6207 3000

Queensland
Office of Fair Trading T. 13 QGOV (13 74 68)

South Australia
Office of Consumer & Business Affairs T. (08) 8204 9777

Tasmania
Office of Consumer Affairs & Fair Trading T. 1300 654 499

Victoria
Consumer Affairs Victoria T. 1300 55 81 81

Western Australia
Department of Commerce T. 1300 30 40 54

የአውስትራሊያ ውድድርና ሽማግሌ ኮሚሽን ውድድርን፣ በአግባቡ ንግድ ማካሄድና ሽማግሌን ለመከላከል ሃላፊነት ስላለው በስልክ 1300 303 502 ደውለው ማነጋገር ይችላሉ።